

Освітній ступінь – другий (магістерський) Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 013 Початкова освіта Освітньо-професійна програма «Початкова освіта» Кількість кредитів: 4 Рік підготовки, семестр – 1 рік, 1 семестр Компонент освітньої програми: обов'язковий Дні занять: згідно з розкладом занять заліково-екзаменаційної сесії Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи Мова викладання: українська	

Керівник курсу

канд. філол. наук, доц., доц. кафедри філологічних дисциплін початкової освіти

Турко Ольга Василівна

Контактна інформація: olha.turko@gmail.com, +38 096 940 28 38

Опис дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Освітні технології навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі» є формування в майбутніх учителів початкової школи умінь та навичок орієнтуватися в концептуальних положеннях інноваційних педагогічних технологій, компетентісно-діяльнісного підходу Нової української школи (НУШ), розвиток готовності до впровадження сучасних технологій у практику початкової школи, зокрема під час проведення уроків з української мови та літературного читання.

Навчальний контент

Години (лек. / пр.)	Назви тем	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Навчальні технології в початковій школі. «Веселкова» педагогічна технологія.	Знати та трактувати поняття «технологія», «педагогічна технологія», «технологізація навчального процесу», «інноваційні технології». Визначати концептуальні положення «Веселкової» технології. Пояснювати принципи «Веселкової» педагогічної технології. Знати структуру й напрями діяльності «Веселкової»	Тести, проблемні завдання, презентації, обговорення

		школи. Знати особливості методика навчання грамоти з використанням «Веселкової» технології; навчання письма з використанням «Веселкової» технології.	
– / 2	Тема 2. Авторські педагогічні технології	Знати сутність технології Дж. Родарі. Аналізувати технології раннього розвитку Глена Домана та Миколи Зайцева.	Обговорення, презентації, групова робота
2 / 2	Тема 3. Інноваційні технології навчання в початковій школі	Знати та аналізувати особистісно орієнтовану технологію. Володіти засобами інформаційної технології. Знати особливості ігрової технології. Аналізувати технології ситуативного моделювання. Знати основи проєктної технології, види проєктів (за Є. Полатом).	Тести, проблемні завдання, групова робота, кейс-метод
2 / 2	Тема 4. Інтерактивні технології кооперативного навчання	Уміти застосувати «роботу в парах», «ротаційні (змінні) трійки», «два – чотири – всі разом», «карусель», «роботу в малих групах», «акваріум».	Тести, проблемні завдання, вправи, презентації, дискусія
2 / 2	Тема 5. Інтерактивні технології колективно-групового навчання	Уміти застосувати «мікрофон», «мозковий штурм», «навчаючи – вчуся», «ажурну пилку», «незакінчені речення», «дерево вирішень».	Презентації, групові завдання, кейс-метод
2 / 2	Тема 6. Інтерактивні технології опрацювання дискусійних питань	Уміти застосувати метод «Прес», «обери позицію», «зміни позицію», «безперервна шкала думок», «дискусія в стилі телевізійного ток-шоу», «дебати».	Тести, питання, групові завдання
– / 2	Тема 7. Етапи уроку із застосуванням інтерактивних технологій	Знати структуру інтерактивного уроку (мотивація; оголошення, представлення теми та очікування навчальних результатів; надання необхідної інформації; інтерактивна вправа як центральна частина заняття, рефлексія	Питання, групова робота, проблемні завдання

		(підбиття підсумків), оцінювання результатів уроку).	
2 / 4	Тема 8. Загальні положення НУШ	Аналізувати компетентнісний підхід. Знати ключові компетентності НУШ. Знати зміст мовно-літературної освітньої галузі. Аналізувати сутність педагогіки партнерства. Розрізняти інтеграцію та інтегроване навчання.	Тести, проблемні завдання, презентації
2 / 4	Тема 9. Технології навчання в контексті компетентісно-діяльнісного підходу	Уміти застосувати в структурі уроку «Щоденні 5». Знати зміст технології «Читання і письмо для розвитку критичного мислення». Володіти стратегіями розвитку критичного мислення («Мозкова атака», «Асоціативний куц», «Кубування», «Кероване читання з передбаченням», «Дискусія», «Порушена послідовність», «Взаємні запитання», «Джигсоу-1 (Мозаїка)», «Письмо в малюнках», «Доповідач-респондент», «РАФТ», «Вільне письмо», «Читання з позначками» та ін.). Знати зміст технології «сторітелінг».	Тести, інтерактивна робота, проблемні ситуації, презентації

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 2	<i>Загальна компетентність.</i> Цінування і повага різноманітності та мультикультурності. Здійснювати професійну діяльність за принципами толерантності, безоціночності іншої особистості; вирішувати конфліктні ситуації і надавати підтримку в нових, проблемних і кризових ситуаціях.
ЗК 3	<i>Загальна компетентність.</i> Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. Мати потребу вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень; самостійно набувати і використовувати нові знання і уміння.
ЗК 4	<i>Загальна компетентність.</i> Здатність генерувати нові ідеї. Бути готовим проявляти ініціативу і приймати доцільні та відповідальні рішення в

	проблемних ситуаціях; діяти в нестандартних ситуаціях і нести соціальну й етичну відповідальність за прийняті рішення.
ЗК 5	<i>Загальна компетентність.</i> Здатність працювати в команді. Вміння ставити актуальні завдання, спрямовувати свої зусилля на досягнення цілей, вмотивовувати всіх суб'єктів соціальної взаємодії на їх розв'язання; будувати свою діяльність відповідно до моральних, духовних, етичних і правових норм, працюючи в команді. Володіти навичками самоорганізації і саморегуляції.
ФК 1	<i>Фахова компетентність спеціальності.</i> Дослідницька – здатність використовувати форми, методи, технології та враховувати принципи науково педагогічних досліджень, виявляти тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток педагогічних процесів у системі початкової освіти та підвищення професійної майстерності вчителя, менеджера.
ФК 2	<i>Фахова компетентність спеціальності.</i> Проектувальна – здатність і готовність проектувати та застосовувати сучасні педагогічні технології забезпечення оптимальних умов пізнавальної діяльності дітей молодшого шкільного віку, аналізувати та оцінювати різноманітні психолого-педагогічні, методичні фактори, передбачати можливі наслідки їх застосування.
ФК 4	<i>Фахова компетентність спеціальності.</i> Предметна – здатність і готовність застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері початкової освіти, опираючись на знання з психолого-педагогічних дисциплін, предметних методик.
ФК 7	<i>Фахова компетентність спеціальності.</i> Продуктивна – здатність працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них.
ФК 8	<i>Фахова компетентність спеціальності.</i> Автономізаційна – здатність до саморозвитку, творчості, самовизначення, самоосвіти, конкурентоспроможність.

Джерела вивчення курсу

1. Беспалько В.П. Складові педагогічної технології. Москва : Педагогіка, 1989. 192 с.
2. Бех І. Принципи інноваційної освіти. *Освіта і управління*. 2005. Т. 8. Число 3–4. С. 7–21.
3. Бондарева К.І., Козлова О.Г. Педагогічний аналіз інноваційної діяльності вчителя. Суми, 2001. 44 с.
4. Бульбак О.А. Особистісно орієнтоване навчання дітей молодшого шкільного віку. *Початкове навчання та виховання*. 2007. № 31 (143). С. 2–6.
5. Буркова Л.В. Педагогічні інновації та їх діагностична експертиза: теоретичний аспект. Київ, 1999. 132 с.
6. Бутз М. Робота в групах і демократичний процес. *Робота в групах : вибрані статті* / пер. з польської. Варшава, 1994. 37 с.

7. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід : дидактичний аспект. Харків: Скорпіон, 2000. 120 с.
8. Виготський Л.С. Гра і її роль у психологічному розвитку дитини. *Питання психології*. 1966. № 6. С. 62–76.
9. Волковська Т., Коляда Т., Овчаренко Л. Особистісно зорієнтоване навчання. Сучасні педагогічні технології : навч.-метод. посібник. Ч.1. Ніжин, 2006. С. 65–66.
10. Воспитание чувств у детей по методу Марии Монтессори : дидактический материал / сост. и ред. З.Н. Борисова, Р.А. Семерникова. Київ, 1995. 123 с.
11. Гонтаровська Н.Б. Організація особистісно орієнтованого навчання і виховання молодших школярів у контексті інноваційного освітнього середовища. *Відкритий урок*. 2003. № 11–12. С. 52–55.
12. Гоцкало Н. Особистісно зорієнтований підхід у творчій спадщині видатних педагогів. *Сучасні педагогічні технології* : навч.-метод. посібник. Ч.1. Ніжин, 2006. С. 74–76.
13. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 253 с.
14. Дичківська І. Розвивальна роль дидактичного матеріалу в педагогічній системі М. Монтессорі. *Дошкільне виховання*. 1998. № 4. С. 20–21.
15. Журавель Н.Ф. Корекційно-комунікативне навчання в контексті особистісно орієнтованої освіти. *Початкове навчання і виховання*. 2007. № 10 (122). С. 8–15.
16. Зязюн І.А. Освітні технології у вимірах педагогічної рефлексії. *Світло*. 1996. № 1. С. 4–9.
17. Іванішева С. Форма та методи інтерактивного навчання. *Початкова школа*. 2006. № 3. С. 8–9.
18. Інтерактивні уроки в початковій школі / упоряд. О. Кондратюк. Київ, 2007. 126 с.
19. Інтерактивні технології навчання у початкових класах / авт.-упор. І.І. Дівакова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 180 с.
20. Кондратюк О. Інноваційні технології в початковій школі. Київ : Шк. світ, 2008. 250 с.
21. Кондрашова Л.В. Формування професійного «Я» майбутніх педагогів засобами особистісно-зорієнтованого навчання в практиці вищої школи. *Педагогіка вищої школи*. Кривий Ріг: КДПУ, 2000. Вип. 2. С. 3–13.
22. Коломієць Н. Інтерактивні технології в особистісно-орієнтованій освіті початкових класів. *Відкритий урок*. 2006. № 17–18, верес. С. 12–15.
23. Личностно-ориентированные технологии обучения. *Новые педагогические и информационные технологии в системе образования* / под ред. Е.С.Полат. Москва, 1999. С. 17–133.
24. Мірошник З. Формування «Я-концепції» молодшого школяра в умовах особистісно-орієнтованого навчання. *Мандрівець*. 2003. № 4. С. 58–61.
25. Міцкевич О.А. Особистісно орієнтований підхід у розвитку дитини молодшого шкільного віку. *Початкове навчання та виховання*. 2005. № 25 (65). С. 1–5.
26. Набой С. Особистісно орієнтоване навчання в початковій школі. *Початкова школа*. 2005. № 11. С. 1–5.

27. Нова українська школа: poradnyk dlya vchytelya / pid zag. red. Bibik H.M. Kyiv : TOB «Vydavnychyy dim „Plyady”», 2017. 206 s. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>.
28. Osvitni tekhnologii / za zag. red. O.M. Pexoty. Kyiv, 2001. S. 91–108.
29. Palamarчук В. Innovatsii v suchasnyy osviti. *Zavuch*. 2006. № 10. S. 1–4.
30. Pexota O.M. Osvitni tekhnologii. Kyiv, 2002. 253 s.
31. Pometun O., Pirozenko L. Interaktyvni tekhnologii navchannya: teoriya, praktika, dosvid. Kyiv, 2002. 135 s.
32. Pidkasyistyy P.I., Khaydarov Zh.S. Tekhnologiya hry v navchanni i rozvytku : navchальnyy posibnyk. Moskva, 1996. 80 s.
33. Pometun O.I., Pirozenko L.V. Suchasnyy урок. Interaktyvni tekhnologii navchannya. Kyiv, 2006. 192 s.
34. Pushkaryova T. Vzaemodiy vchytelya nachatkovykh klasiv v umovakh osobistychno oriєntovanooho navchannya. *Nachatkovaya shkola*. 2002. № 6. S. 47–49.
35. Pushkaryova T. Tekhnologiya provedennya osobistychno oriєntovanooho uruku v nachatkovykh klasakh. *Nachatkovaya shkola*. 2003. № 4. S. 7–10.
36. Savka O., Boris I. Osobistychno oriєntovane navchannya: v nachatkovykh klasakh. *Nachatkovaya osvita*. 2007. № 20 (404). S. 9–18.
37. Savchenko O.Ya. Osobistychno-oriєntovana pidgotovka maybutnyoho vchytelya. *Pedagogichna gazeta*. 2001. №7. S. 1.
38. Selevko G.K. Suchasni osvitni tekhnologii. Moskva, 1998. 256 s.
39. Sukhovirskyiy O.V. Pidgotovka maybutnyoho vchytelya nachatkovoyi shkoli do vykorystannya informatsiynnykh tekhnologiy: dis. ... k.p.n. : 13.00.04. Kyiv, 2005. 220 s.
40. Khyminec V.V., Kirik M. Yu. Innovatsii v nachatkoviyi shkoli. Ternopil : Mandrivets, 2010. 312 s.
41. Shakotko V.V. Metodyka vykorystannya IKT u nachatkoviyi shkoli. Kyiv : Komp'yuter, 2008. 128 s.
42. Yroshenko O.G. Grupova navchальna diyalnist shkoliariv: teoriya i metodyka. Kyiv : Partner, 1997. 193 s.

Політика оцінювання

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання.** Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

• **Політика щодо академічної доброчесності.** Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

• **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Критерії оцінювання на практичних заняттях

За роботу на практичному занятті студент може отримати **12 балів**

Рівень засвоєння програмового матеріалу	Бали	Критерії оцінювання
Початковий (незадовільно)	1–3 бали	Студент засвоїв теоретичний матеріал фрагментарно, поверхово. Допускає помилки під час практичного виконання завдань, пов'язаних із теоретичними засадами курсу; не може чітко та в повному обсязі визначити особливості технологій; не вміє застосувати технології відповідно до теми та мети уроку тощо.
Середній (задовільно, посередньо)	4–6 балів	Студент засвоїв вибірково фрагменти теоретичних знань, частково їх використовує під час виконання практичних завдань; але не вміє їх застосувати в роботі над побудовою уроку; визначає ознаки певної технології лише частково. Знає зміст певної технології, однак не може в повному обсязі назвати усі її складники.
Достатній (добре, дуже добре)	7–9 балів	Студент добре володіє програмовим матеріалом: теоретичними засадами інноваційних технологій, методично грамотно уміє застосувати педагогічну технологію відповідно до теми та мети уроку. Однак допускає незначні помилки, зокрема в описі одного із етапів застосування технології, не називає одного із етапів технології.
Високий (відмінно)	10–12 балів	Студент володіє глибокими й міцними знаннями програмового матеріалу: правильно описує організацію роботи під час застосування запропонованої технології, методично грамотно наводить приклади.

Критерії оцінювання ІНДЗ

максимальна кількість балів – 12:

- 1) технічне та художньо-естетичне оформлення лепбуку – 4 бали,
- 2) підбір завдань відповідно до програмових вимог початкової освіти – 4 бали,
- 3) відповідність дібраних технологій дидактичному завданню – 4 бали.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									ІНДЗ	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3		12 балів	40 балів	100 балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
12 балів			24 балів				12 балів				
У 1 змістовому модулі заплановано одну контрольну роботу, у 2 – дві контрольні роботи, у 3 – одна контрольна робота. Кожна контрольна робота оцінюється 12 балами.											